

Skřeti se sbírali a daleko na východě i na jihu divocí lidé zbrojili. Tu se uprostřed houstnouceho strachu a pověstí o válkách prokázala pravdivá Elrondova předtucha, a Jeden prsten se zas našel náhodou tak zvláštní, jakou nepředvídal ani Mithrandir, a zůstal utajen před Curunírem i před Sauronem. Byl totiž vyloven z Anduiny dávno předtím, než jej hledali. Nalezl jej jeden z rybářského národu který sídlil u Řeky, než v Gondoru vymřeli Králové, a nálezce jej odnesl tam, kde by jej nikdo nehledal: do temného úkrytu pod kořeny hor. Tam zůstával, dokud jej v roce útoku na Dol Guldur znovu nenašel pocestný uprchlý do hlubin země před pronásledováním skřetů, a tak se prsten dostal až do daleké země periannath, Malého lidu, půlčků, kteří žili na západě Eriadoru. Do toho dne si jich elfové ani lidé nevážili a ani Sauron, ani nikdo z Moudrých kromě Mithrandira na ně ve všech svých úradcích nepomyslel.

Dík štěstí a bdělosti se Mithrandir dozvěděl o Prstenu jako první, dříve než se o něm doslechl Sauron; byl však zmaten a na pochybách. Zlá moc Prstenu byla totiž i pro kohokoli z Moudrých příliš velká, pokud by se nechtěl jako Curunír sám stát tyranem a temným pánem; ale nebylo jej možné navždy utajit před Sauronem ani zničit uměním elfů. Proto postavil Mithrandir s pomocí Dúnadanů ze Severu stráž okolo země periannath a vyčkával. Ale Sauron měl mnoho uší a brzy zaslechl pověst o Jednom prstenu, po kterém nadevše toužil, a vyslal pro něj nazgúly. Pak vzplanula válka a Třetí věk skončil bitvou se Sauronem, stejně jako začal.

Ale ti, kdo viděli, co se tenkrát vykonalo, činy udatné a podivuhodné, vypověděli příběh Války o Prsten jinde, i to, jak skončila nepředvídaným vítězstvím a dlouho předvídaným žalem. Řekněme zde, že v oněch dnech povstal na Severu Isildurův dědic, vzal úlomky Elendilova meče a ty byly v Imladris znovu zkuty; pak vyšel do válku jako velký kapitán lidí. Byl to Aragorn, syn Arathornův, devětatřicátý dědic v přímé linii od Isildura, a přece podobnější Elendilovi než kdokoli před ním. Bojovalo se v Rohanu, zrádce Curunír byl svržen a Železný pas rozbořen, a před gondorským Městem byla svedena velká bitva a tam odešel do tmy morgulský Pán, Sauronův Kapitán; a Isildurův dědic vedl vojsko Západu k Černé bráně Mordoru.

V té poslední bitvě byli Mithrandir, Elrondovi synové, rohanský král, gondorští páni a Isildurův dědic s Dúnadany ze Severu. Nakonec tam hleděli vstříc smrti a porážce a všechna jejich udatnost byla marná, protože Sauron byl příliš silný. V tu hodinu se však prokázalo to, co řekl Mithrandir, a pomoc přišla z rukou slabých, když Moudří kolísali. Neboť - jak se od té doby zpívá v mnoha písních - právě perinnath, Malý lid, obyvatelé podhůří a lučin, jim přinesli vysvobození.

Jak se totiž říká, půlčik Frodo na Mithrandirovu výzvu na sebe vzal břemeno a sám se svým sluhou prošel nebezpečím a temnotou a nakonec došel navzdory Sauronovi až k Hoře osudu a hodil tam Velký prsten moci do Ohně, kde byl ukován, takže byl konečně zničen a jeho zlo stráveno.

Pak Sauron padl, byl nadobro poražen a uletěl jako záštiplný stín. Věže Barad-dûr se hroutily ve zkáze a rachotem jejich pádu se otřásly mnohé země. Tak opět přišel mír, na zemi se rozvilo nové jaro a Isildurův dědic byl korunován králem Gondoru a Arnoru, moc Dúnadanů se pozvedla a jejich sláva se obnovila. Na nádvoří Minas Anor opět rozkvetl Bílý strom, protože Mithrandir našel jeho semenáček ve sněhu na Mindolluině, jež čněla vysoká a bílá nad gondorským Městem, a dokud tam rostl, Staré časy nebyly v srdci králů zcela zapomenuty.

To všechno bylo dosaženo z velké části díky radám a bdělosti Mithrandira; v několika posledních dnech se zjevil jako pán zasluhující velikou vážnost a v bílém šatu vyjel do bitvu, ale až v čase, kdy měl odejít, se přišlo na to, že dlouho střežil Rudý prsten

ohně. Prsten byl zprvu svěřen Círdanovi, Pánu Přístavů, ale ten jej předal Mithrandirovi, protože věděl, odkud přichází a kam se nakonec vrátí.

"Vezmi si nyní tento prsten," řekl; "protože tvá práce a tvé starosti budou těžké, ale on tě bude ve všem podporovat a chránit tě před únavou. Toto je totiž Prsten ohně a možná že ve světě, který vychladá, jím roznítíš v srdcích dávnou odvahu. Mé srdce však patří Moři a budu bydlet na šedivém pobřeží a střežit Přístavy, dokud ne-vypluj poslední loď. Tehdy tě budu čekat." Ta loď byla bílá a stavěla se dlouho a dlouho čekala na konec, o němž Círdan mluvil. Ale když byly tyto věci dokonány. Isildurův dědic se ujal panství nad lidmi a přešla na něj vláda nad Západem, bylo zjevné, že moc Tří prstenů také skončila, a Prvorozeným svět zestárl a zešedl. V tom čase poslední Noldor napjali plachty a z Přístavů navždy opustili Středoziem. Docela nakonec přiletí k Moři Strážci Tří prstenů a Mistr Elrond vstoupil na loď, kterou Círdan připravil. V podzimním soumraku vyplula z Mithlondy, až pod ní klesla dolů moře Zakřiveného světa a vítr kulaté oblohy ji dál neznepokojoval. Nesena ve vysokém povětří nad mlhami světa odplula na Starodávný západ a pro Eldar nastal konec příběhu a písně.